

Соціологічні дослідження проведені сектором соціологічних досліджень та розвитку РТЦ ХОУНБ імені Миколи Островського за 2014 рік.

Завершено роботу над:

 анкетуванням «Бібліотечні ініціативи для розвитку громад Хмельниччини». У дослідженні взяли участь: відділи ХОУНБ ім. М.Островського.

Метою анкетування було: визначити роль бібліотеки та бібліотекаря у розвитку місцевої громади.

Завданням було:

1. Вивчити інформаційні потреби сучасного користувача;
2. Вивчити потреби користувачів у інноваційних послугах сучасної бібліотеки;
3. Дослідити думку користувачів щодо якості надання бібліотечних послуг;
4. Дослідити думку користувачів щодо напрямку розвитку сучасної бібліотеки яка б сприяла розвитку місцевих громад;
5. Дослідити думку бібліотекарів щодо змін які відбулись у бібліотеці за останні роки;
6. Вивчити результати роботи бібліотекарів (їх планів), що сприяли б розвитку місцевих громад.

Об'єктом дослідження були користувачі бібліотек та бібліотечні працівники.

Предметом дослідження були: - потреби користувачів в послугах які пропонує сучасна бібліотека, ступінь їх задоволення враховуючи ресурси ХОУНБ та бібліотек області, їх думки щодо подальшої діяльності бібліотеки спрямованої на розвиток місцевих громад;

- професійна діяльність бібліотекарів, яка спрямована на розвиток місцевих громад.

Практична новизна дослідження полягала у розробці рекомендацій, у висновках і узагальненнях, які направлені на задоволення інформаційних потреб користувачів.

У опитуванні взяли участь **1030 (100%)** респондентів зі **102** бібліотек області Віньковецького, Волочиського, Городоцького, Деражнянського, Дунаєвського, Кам'янець-Подільського, Красилівського, Летичівського, Новоушицького, Полонського, Славутського, Старокостянтинівського, Старосинявського, Теофіпольського, Чемеровецького, Ярмолинецького районів, ЦМБС міст Кам'янець-Подільський, Хмельницький, Нетішин, Славута, Старокостянтинів і Шепетівка та Хмельницька ОУНБ імені Миколи Островського.

За висновками анкетування **36,9%** опитаних респондентів відвідують бібліотеку щомісяця.

Інформаційним центром вважають бібліотеку **52,8%** респондентів, **осередком культури** **21,3%** респондентів, **дозвіллевою установою** **18,3%** респондентів і **25,8%** вважають бібліотеку **центром спілкування**.

Також респонденти вказали якої інформації не вистачає у бібліотеках. Серед їхніх відповідей найбільше недостатньо **сучасної нової літератури** **23%** респондентам; **періодичних видань** – **15%**; **літератури сучасних українських авторів** – **6,2%**.

Найбільш популярними бібліотечними послугами, на думку респондентів є послуги:

- вільного доступу до мережі Інтернет;
- отримання книг та періодичних видань;
- відвідування соціокультурних заходів;
- послуги абонементу і читальних залів;
- ПДГ (пункти доступу до офіційної інформації);
- відвідування клубів за інтересами;
- замовленням довідок;
- користування соціальними мережами...

91,6% респонденти задоволені якістю надання послуг, і **8,4%** не задоволені якістю надання цих послуг. Серед причин незадоволення якістю послуг:

- відсутність необхідної літератури;
- відсутній інтернет;
- не вистачає комп'ютерів;

- застарілий фонд;
- відсутність періодичних видань;
- відсутність штрих-кодування, як послуги пришвидшення оформлення замовлення.

62,1% респондентів користуються у бібліотеці інформацією органів державної влади.

41,4% респондентів користуються у бібліотеці послугами в електронному режимі і вказали, що користуються такими послугами:

- інтернетом;
- реєстрацією на ЗНО;
- скайп-спілкуванням;
- електронними каталогами;
- web-сайтами бібліотек;
- безкоштовними юридичними консультаціями;
- замовленням квитків;
- поповненням мобільного рахунку;
- ПДДГ;
- переглядом електронних книг;
- переглядом віртуальних виставок та мультимедійних презентацій;
- переглядом фільмів.

Найбільш корисними для розвитку громади респонденти вважають такі послуги (ініціативи):

- **клуби за інтересами, гуртки** – 29,6% респондентів;
- **соціокультурні заходи** - 44,5%;
- **навчальні програми (тренінги, семінари, майстер-класи)** – 20,1%;
- **Пункт доступу громадян до офіційної інформації (ПДДГ)** – 20,7%;
- **Пункт вільного доступу до Інтернету** – 46,4%;
- **веб-сайт бібліотеки** – 13,2%;
- **замовлення літератури з інших бібліотек** – 7,7%;
- **виконання довідок на запити читачів** – 17,4%.

1,2% респондентів вказали «інші» послуги:

- задоволення запиту на літературу;
- послугами електронного урядування;
- інтернетом;
- рекламними послугами;
- друком потрібного матеріалу.

На думку респондентів їх обізнаності та розвитку громади сприяють наступні послуги що *сприяють* дозвіллю:

- соціокультурні заходи – 13,1%;
- гуртки, клуби за інтересами – 5,8%;
- зустрічі з цікавими людьми – 4,4%;
- майстер-класи – 3,9%.

що сприяють навчанню:

- курси комп'ютерної грамотності – 14,4%;
- навчальні програми – 5,8%;
- тренінги – 1,5%;

інноваційні бібліотечні послуги:

- послуги Інтернет-центру – 25%;
- ПДДГ- 6,1%;
- електронні послуги – 3,5%;
- користування скайп-зв'язком – 2,7%.

Також були отримані відповіді:

- отримання інформації – 4,4%;
- отримання книг – 2,6%;

- зустрічі з владою – 2%;
- отримання консультацій – 1,8%;
- перегляд періодичних видань – 1,5%;
- відвідування книжкових виставок – 1,1%.

На думку респондентів бібліотека має розвиватись перш за все у напрямку:

- комп'ютеризації бібліотечного обслуговування 57,9%;
- оновлення бібліотечних фондів та їх урізноманітнення 54,7%;
- популяризації літератури, проведення заходів 26,9%;
- клуби, гуртки в бібліотеці - 16,7%;
- залучення до роботи бібліотеки органів влади, громадських організацій, бізнесу, громади - 10,1%;
- грантова діяльність, пошук інвесторів 7%;
- створення та діяльність бібліотечних рад 0,7%.

3% респондентів вказали «інші» напрямки розвитку:

- створення сайту;
- проведення політичних та релігійних дискусій у відповідний час;
- імідж та інтер'єр;
- в напрямку розвитку інформаційних технологій.

За підсумками анкетування користувачів будуть розроблені рекомендації.

 анкетуванням «**Краща книга Хмельниччини**» (До всесвітнього дня книги та авторського права).

Метою анкетування було: дослідити зміни в уподобаннях та вивчити попит користувачів та бібліотечних працівників на книги Хмельницьких видавців, заохотити їх до користування друкованою книгою як джерелом інформації, та стимулювання до активного читання.

Завданням стало:

- **забезпечення** ефективної діяльності бібліотек області з метою створення умов для підтримки читання;
- **вивчення** бібліотечними працівниками смаків та потреб користувачів у друкованих виданнях місцевих авторів, для подальшого удосконалення роботи бібліотек.
- **проведення** бібліотеками області власних соціологічних досліджень з проблем читання.

Об'єктами анкетування були:

- бібліотечні працівники;
- користувачі бібліотек області.

Предметом анкетування була популяризація сучасної української літератури краю.

У дослідженні взяло участь **24 ЦРБ (ЦМБ)**. А саме: Білогірська, Вінковецька, Волочиська, Городоцька, Деражнянська, Дунаєвецька, Ізяславська, Кам'янець-Подільська, Красилівська, Летичівська, Новоушицька, Полонська, Славутська, Старокостянтинівська, Старосинявська, Теофіпольська, Хмельницька, Чемеровецька, Шепетівська ЦРБ та ЦМБ м.Кам'янець-Подільський, м.Хмельницький, м.Славута, м.Нетішин та м.Шепетівка.

Під час анкетування було опитано **1507** респондентів (**1447 (96,0%)** жінок, **14 (0,9%)** чоловік). **46 (3,1%)** респондентів не вказали статі. 142 (9,4%) респондентів це бібліотечні працівники тих бібліотек де проводилось дослідження.

За висновками переможцями стали:

Номінація «Художній твір»:

- Карась Петро Прокопович «**Серце мусить боліти**»: роман-трилогія.
- Горбатюк Василь Іванович «**Ще настане ваша пора**»: документальний роман.
- Гірник Павло Миколайович «**За дві криниці до прірви**»: літературно-художнє видання.
- Мачківський Микола Антонович «**Коріатовичі**»: роман-міф.

Номінація «Історико-краєзнавчі видання»:

- Єсюнін Сергій Миколайович «**Незнане Поділля**»: краєзнавче видання.

- Маліш Петро Іванович *«Розгул червоного диявола»*: історико-публіцистичне видання.

Номінація *«Науково-популярні та природознавчі видання»*:

- Говорун Валентин Давидович, Тимошук Олексій Олександрович (укладачі) *«Річки Хмельниччини»*: навчальний посібник.

Номінація *«Мистецтвознавчі видання»*:

- Кульбовський Микола Михайлович *«З подільського кореня»*: літературно-публіцистичне видання.
- Трембiцький Анатолій Михайлович (укладач) *«Берегиня скарбів народних»*: 2-х томне наукове краєзнавчо-етнографічне видання праць Галини Медвечук.

Рекомендації

щодо здійснення подальшої роботи з питань популяризації номінованих авторів та кращих книг Хмельниччини.

З метою відродження соціальної ролі книги та читання як процесу культурного, духовного, професійного та інтелектуального збагачення людини та за результатами загальнообласного дослідження *«Краща книга Хмельниччини»* бібліотекам області рекомендувати:

- привернути увагу громадськості до книги та читання як основного чинника всебічного розвитку особистості;
- укомплектувати бібліотечні фонди визначеними виданнями;
- активізувати роботу літературних клубів (об'єднань) за інтересами по популяризації кращих книг Хмельниччини та творчості подільських авторів;
- здійснити комплекс заходів (літературні зустрічі з авторами книг, обговорення, тематичні уроки, літературні читання, виставки книг тощо);
- систематично здійснювати моніторинг попиту користувачів на краєзнавчі видання.

 фокус-групою: «Електронні послуги бібліотеки» (в рамках програми «Лідерство» для молодих бібліотекарів). (Див. Додаток №3 «Питання до фокус-групи»).

Фокус-група була організована з тим, щоб визначити:

- рівень обізнаності різних груп користувачів про електронні бібліотечні послуги загалом та про електронні послуги бібліотек, які вони відвідують, зокрема;
- види е-послуг, якими вони користуються найчастіше;
- рівень якості надання електронних послуг бібліотеками;
- види електронних послуг, яких не вистачає різним групам користувачів бібліотек.

Дослідження дозволило зробити **висновок**, що бібліотекам варто активно вивчати потреби постійних і потенційних користувачів та розширювати асортимент своїх електронних послуг, що дозволить їм залучити до себе більшу кількість представників громади.

До електронних послуг бібліотек звертаються найрізноманітніші категорії користувачів. Як правило, знають вони ті е-послуги, якими послуговуються безпосередньо і які відповідають їхнім інформаційним потребам. Електронними послугами користуються як в приміщенні бібліотеки, так й з робочих або домашніх комп'ютерів. Окремим групам (підприємці, освітянам, інвалідам) зручніше отримувати послуги бібліотеки у віддаленому режимі. Категорії людей з особливими потребами та пенсіонери потребують особливої уваги та глибокого дослідження щодо їхніх потреб у електронних послугах.

Електронні послуги, які сьогодні пропонують бібліотеки, є затребуваними. Серед найпопулярніших: послуги електронного урядування, доступ до електронних ресурсів бібліотек, електронна розсилка інформації та е-доставка документів, доступ до мережі інтернет та навчання комп'ютерній грамотності. Якість та оперативність послуг, що реалізуються, переважно відповідають потребам користувачів. Однак потреби користувачів змінюються та розвиваються, відповідно мають змінюватися й бібліотечні електронні послуги.

Рекомендується донести результати вивчення до керівників бібліотек та продовжити вивчення рівня якості е-послуг бібліотек із залученням інших категорій користувачів.

 онлайн-дослідженням «*Віртуальний світ сучасного бібліотекаря*».

Метою анкетування було: вивчення можливостей та умінь бібліотекарів вільно користуватись спеціалізованими Інтернет-сервісами.

Завдання дослідження:

1. Вивчити інформаційні потреби сучасного бібліотекаря;
2. Вивчити потреби бібліотекарів у інтернет-сервісах;
3. Дослідити рівень інформаційно-інноваційної компетентності бібліотекарів;
4. Дослідити думку бібліотекарів щодо їх переваг у використанні інтернет-сервісів;
5. Дослідити думку бібліотекарів щодо змін які відбулись у їх роботі завдяки інноваційним технологіям.

Об'єктом дослідження були бібліотечні фахівці.

Предметом дослідження: - потреби респондентів в інтернет-сервісах.

Практична новизна дослідження полягала у аналізі потреб бібліотекарів в сучасних інтернет-сервісах, вивченні переваг у їх використанні та розробці рекомендацій, у висновках і узагальненнях, які направлені на задоволення професійних потреб.

База дослідження.

Дослідження було проведене у інтернет просторі, соціальних мережах (бібліотечних групах, спільнотах). Форма анкети також була розміщена на сайті Обласної універсальної наукової бібліотеки імені Миколи Островського, у соціальних мережах, та розсилалась електронною поштою у всі бібліотеки області.

У опитуванні взяли участь **127 (100%)** респондентів. Дослідження показало, що сучасні бібліотекарі незалежно від стажу і займаної посади дуже часто у роботі використовують різні сервіси інтернет-середовища.

49% респондентів мають стаж бібліотечної роботи понад 20 років. Значну частку опитуваних – 22% становлять бібліотекарі зі стажем 3-10 років, це молоді спеціалісти, які вдало і професійно використовують різні інтернет-сервіси для просування і реклами своїх бібліотек у інтернеті, тим самим залучають широке коло користувачів як реальних так і віртуальних (віддалених користувачів).

По кількості відповідей видно, що у опитуванні респонденти активно брали участь на протязі 2-ох тижнів, що свідчить про їх зацікавленість та перегляд (бібліотечних сторінок, груп, спільнот) соціальних мереж та сайту обласної бібліотеки.

Мал. №1. Гістограма: «Кількість відповідей респондентів по днях».

94% респондентів кожен день звертаються до інтернет сервісів. Що свідчить про комп'ютерну грамотність бібліотекарів та їх обізнаність та вміння працювати у різних бібліотечних та інтернет програмах.

80% респондентів мають власні електронні скриньки, 10% респондентів не мають власних електронних скриньок. У роботі використовують загальну бібліотечну скриньку 9%. Це скоріше за все маленькі бібліотеки де немає великої кількості комп'ютерів і працює один працівник.

Також майже всі респонденти мають профіль у соціальних мережах – 80%. 9% мають профіль бібліотеки, 11% - не зареєстровані у соціальних мережах. Це свідчить про широку популяризацію послуг та бібліотечної діяльності, серед реальних та потенційних віртуальних користувачів, цим самим підвищуючи імідж бібліотеки.

Найбільшою популярністю користуються такі соціальні мережі як:

- однокласники – 33%;

- фейсбук – 28%;
- в контакте – 19%.

Не виникає потреби у респондентів у хмарних сервісах. 45% респондентів ще не використовують їх у своїй роботі. 26% взагалі ще не знають що це таке. Серед тих хто використовує їх, найбільшою популярністю та довірою користується Google Drive (43%), та Dropbox – (35%).

Скайп зв'язок використовують у роботі 87% респондентів. Але ще залишаються 13%, які не володіють даним сервісом. Також гіршим є результат по створенню і наповненню сайтів (блогів) бібліотек. Лише 44% пробували працювати з сайтами/блогами. Серед тих хто створював сайт/блог надають перевагу таким платформам як:

- Blogspot – 34%;
- WordPress – 23%;
- Jimdo – 13%.

Також часто респонденти використовують відео/та фото редактори – 61%. Можливості гарно скласти фотоколаж, чи створити відео не використовують 39% респондентів. Що свідчить про те що вони можливо не вміють ними користуватись.

Серед тих хто користується відео/фото редакторами переваги надають:

- Онлайн-фотошоп – 36%;
- Windows Movie Maker – 35%;
- YouTube Editor – 21%.

Рекомендації.

- 1). Провести ряд занять по підвищенню фахового рівня бібліотечних працівників по:
 - створенню електронної скриньки та запровадити у практику роботи електронне листування;
 - хмарним технологіям (технологіям збереження інформації на віддалених носіях);
 - створенню та веденню бібліотечних сайтів/блогів;
 - роботі з відео/фото редакторами.
- 2). Створити сайти/ блоги та профілі бібліотек у соціальних мережах для більш ширшої популяризації бібліотечних послуг та покращення іміджу бібліотеки серед громади;
- 3). Створити відео ролик про бібліотеку, та завантажити його у мережу інтернет прорекламувавши тим самим послуги та можливості сучасної бібліотеки.

регіонально-маркетинговою розвідкою «Функціонування Консультаційного пункту з надання безоплатної правової допомоги в бібліотеці».

Метою дослідження стало вивчення громадської думки щодо актуальності функціонування консультаційного пункту з питань надання безкоштовної індивідуальної та групової юридичної допомоги на базі обласної бібліотеки.

Завданням дослідження було:

- вивчення думки респондентів щодо можливості отримання безкоштовної юридичної допомоги в бібліотеці;
- визначення галузей права, з яких респонденти бажають отримувати консультації;
- визначення форм консультування (індивідуальні чи групові).

Об'єкт дослідження стали відвідувачі бібліотеки та соціальної мережі Фейсбук.

Предмет дослідження було надання безоплатної правової допомоги в бібліотеці.

Для реалізації дослідження були розроблені анкети:

- для відвідувачів бібліотеки;
- для відвідувачів соціальної мережі Фейсбук.

У дослідженні взяло участь **23** респонденти соціальної мережі Фейсбук та **49** респондентів – відвідувачів Хмельницької ОУНБ імені Миколи Островського (всього **72** респонденти): з них – жінок **49 (68,1%)**, чоловіків – **23 (31,9%)**.

Згідно відповідей, **59** респондентів з опитуваних **72** (що становить **82%**) бажають отримувати правову допомогу на базі бібліотеки.

Таким чином, за результатами регіонально-маркетингового дослідження зроблено наступні висновки:

1. проект створення Консультаційного пункту з надання безоплатної правової допомоги в бібліотеці для громади Хмельницької області підтримується;
2. респонденти висловилися як за індивідуальні форми консультування, так і за групові;
3. серед галузей права, з яких респонденти бажають отримувати консультацію: сімейне, пенсійне законодавство та питання земельних відносин.

Рекомендації

щодо ефективності надання безкоштовної правової допомоги на базі бібліотеки

1. Провести PR-кампанію серед громади щодо надання даної послуги в бібліотеці;
2. Активізувати роботу бібліотеки з питань моніторингу змін в законодавстві з метою інформування населення;
3. Систематично здійснювати моніторинг запиту користувачів на дану послугу в бібліотеці.

 анкетуванням «Вивчення думки користувачів ОУНБ щодо якості бібліотечних послуг».

Метою дослідження стало вивчення думки користувачів Хмельницької універсальної наукової бібліотеки імені Миколи Островського щодо якості послуг які вони отримують у бібліотеці.

Завдання дослідження було вивчення думки користувачів бібліотеки щодо якості бібліотечних послуг.

Об'єкт дослідження були відвідувачі бібліотеки та соціальної мережі Фейсбук.

Предмет дослідження стали потреби користувачів в послугах, які пропонує ОУНБ та ступінь задоволення її ресурсами.

Для реалізації дослідження були розроблені анкети:

- для відвідувачів бібліотеки;
- для відвідувачів соціальної мережі Фейсбук.

У дослідженні взяло участь **24** респонденти соціальної мережі Фейсбук та **52** респонденти – відвідувачі Хмельницької ОУНБ імені Миколи Островського (всього **76** респонденти): з них – жінок **36 (69,2%)**, чоловіків – **7 (13,5%)**. **9 (17,3%)** респондентів не вказали статі.

Дослідження показало, що користувачі відвідують бібліотеку кожен день – **33%**, один раз в неділю – **28,9%** або один раз в місяць – **28,9 %**. Що свідчить про потребу у бібліотечних послугах та можливість задовільнити потреби. Адже **94,7%** респондентів відповіли, що люблять читати і виокремили переваги жанрів читання:

- мелодрами читають – **38,2%** з усіх опитаних респондентів;
- пригодницьку літературу читають - **31,6%**;
- фентезі – **27,6%**;
- фантастика подобається – **25%** з усіх опитаних;
- класика – **22,4%**.

42 % респондентів надають перевагу електронним носіям для читання, це зокрема молодь, яка читає електронні книги або використовує для читання планшети. Інші **58 %** надають перевагу паперовому варіанту (книги, журнали, газети..).

Найбільш вподобана респондентами послуга доступу до електронних повнотекстових ресурсів, інтернет послуга - **51,3%** опитуваних. Також користувачі люблять відвідувати читальні зали бібліотеки - **36,8%** в певній мірі за рахунок того що там є Інтернет (*wi-fi*).

Дуже сподобалось респондентам запитання щодо інновацій які потрібно ще запровадити у бібліотеці. Тому враховуючи їх побажання наступні **рекомендації**:

- створити кімнату відпочинку;
- кімнату для харчування;
- дитячу кімнату;
- створити зручні зоновані місця для користувачів з доступом до інтернету;
- електронну книговидачу;
- оновити комп'ютерну техніку;

- придбати нову літературу та періодичні видання;
- зробити читальний зал під відкритим небом (*зроблено*);
- бібліотечний трамвай;
- встановити кавовий апарат;
- провести психологічні тренінги для працівників бібліотеки з етики спілкування (*проводяться заняття кожну останню середу місяця*);
- проведення цікавих зустрічей з відомими людьми (*проводяться зустрічі згідно плану*).

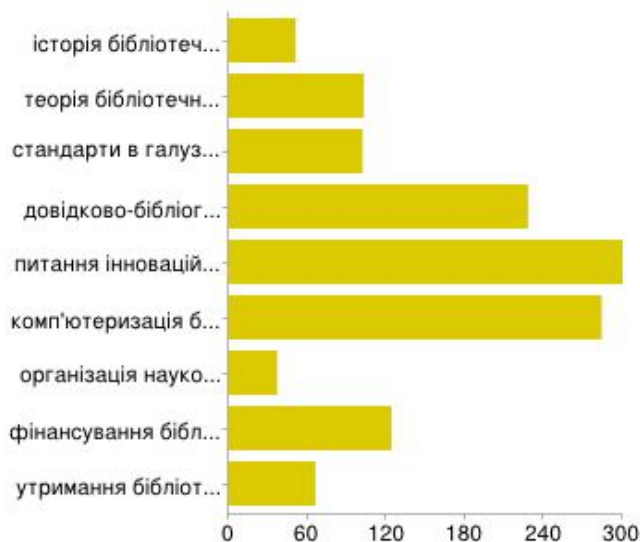
На момент підведення підсумків дослідження вже почав діяти читальний зал під відкритим небом у сквері Шевченка. Також проводяться цікаві зустрічі з відомими людьми та заняття з працівниками, щодо підвищення їх професійного рівня та формування комунікативної культури працівників бібліотек (*про проведення даних заходів респонденти можливо просто не були обізнані*).

 локальним дослідженням **«Інформаційні потреби фахівців обласної бібліотеки та бібліотек області – користувачів НМВ з питань бібліотекознавства»**. Висновки оброблені в GoogleForms і використовуються при плануванні роботи відділу, а також враховуються під час проведення тренінгів, семінарів, різних занять по підвищенню фахового рівня працівників бібліотек області.

У дослідженні взяли участь **485** (100%) респондентів (бібліотечних працівників області).

З дослідження видно, що найбільш необхідною інформацією з бібліотекознавства для бібліотекарів є:

- історія бібліотечної справи - **51** (11%);
- теорія бібліотечної справи – **103** (21%);
- стандарти в галузі бібліотечної справи – **102** (21%);
- довідково-бібліографічна робота – **228** (47%);
- питання інновацій у галузі бібліотечної діяльності – **300** (62%);
- комп'ютеризація бібліотечної справи – **284** (59%);
- організація наукової та науково-дослідної роботи з бібліотекознавства – **37** (8%);
- фінансування бібліотек – **124** (26%);
- утримання бібліотечних приміщень та дизайну – **66** (14%).

Мал. №2. Гістограма: «Динаміка найактуальнішої інформації для респондентів».

 щорічною маркетинговою розвідкою **«Стан інформатизації бібліотек області»** (за матеріалами статистичної звітності) (див. Додаток №1 Таблиця «Інформатизація бібліотек області»).

 фокус-групою: **«Вивчення потреб і запитів користувачів»** (в рамках програми «Лідерство» для молодих бібліотекарів) (див. Додаток №2 Таблиця «Висновки по фокус групі: «Вивчення потреб і запитів користувачів»).

- загальнообласним дослідженням **«Нові інформаційні технології в бібліотеках Хмельниччини»**. У дослідженні взяли участь ЦРБ (ЦМБ) області та обласні бібліотеки. За матеріалами дослідження підготовлено таблицю, анкети по обласним бібліотекам (див. Додаток №3 Таблиця «Нові інформаційні технології в бібліотеках Хмельниччини»). Дослідження надіслано у НПБ України для узагальнення даних по Україні.
- моніторингом **«Визначення основних бібліотечних показників в середньому на одного бібліотекаря»** (див. Додаток №4 Таблиця «Середні показники на одного бібліотечного працівника» та Додаток №5 Діаграми «Співвідношення показників»).
- Проведено вивчення читацького попиту на книги, які були направлені до публічних бібліотек області в рамках централізованого придбання україномовної літератури для поповнення фондів публічних бібліотек та книг, виданих за бюджетною програмою **«Українська книга»**. За матеріалами дослідження підготовлено анкети у кількості 5 шт. Дослідження надіслано у НПБ України для узагальнення даних по Україні.
- Проведено паспортизацію публічних бібліотек області. Дослідження проводилось з метою вивчення стану публічних бібліотек Хмельниччини. За матеріалами дослідження підготовлено таблиці (зведені матеріали дослідження розміщені на сайті ОУНБ ім.М.Островського на сторінці «Бібліотекаря» у розділі «Соціологічні дослідження»). Дослідження надіслано у НПБ України для узагальнення даних по Україні.
- Проведено вивчення стану інформатизації бібліотек Хмельницької області. За матеріалами дослідження підготовлено анкети та аналітичну довідку з поясненнями до 29 анкет: обласної універсальної наукової бібліотеки ім. М.Островського, обласної бібліотеки для юнацтва, обласної бібліотеки для дітей. 26 анкет централізованих районних та міських бібліотечних систем. Дослідження надіслано до Українського центру культурних досліджень для узагальнення даних по Україні.

Підготувала:
завідуюча сектором соціологічних досліджень та розвитку РТЦ

Поліщук Н. П

Таблиця 1: Інформатизація бібліотек області.

№ з/п	Назва районів та міст	Комп'ютери						Б-ки з доступ. до Інтернету	В т. ч. у селі	Електронні адреси	Кількість технічних засобів (од.)											Сайт	Блог	К-сть звернень на веб-сайт, блог	В т. ч. у селі
		всього	в т. ч. у селі	підключені до Інтернету	в т. ч. у селі	в т. ч. за програмою "Бібліоміст"	в т. ч. у селі				циф. відеокамера	циф. фотокамера	CD-програвач	проектор	веб-камери	мультимедійне обладнання	в т. ч. у селі	коп.-розмн. техніка							
																		принтер	сканер	копіювальний апарат	багатофункціональн. пристрій (принтер/сканер/копір)				
1	Білогірський	7	-	5	-	-	-	2	-	4	-	2	-	-	-	1	-	1	1	3	3	-	-	-	-
2	Віньковецький	21	10	18	9	14	9	5	3	7	-	1	1	14	23	19	6	1	-	4	1	-	20780	-	
3	Волочиський	23	6	20	4	15	-	5	2	5	-	3	3	-	15	9	4	3	1	1	6	1	-	4574	-
4	Городоцький	42	16	32	10	15	9	5	3	4	-	1	-	1	16	7	-	7	5	3	5	1	-	9713	-
5	Деражнянський	20	6	20	6	15	8	6	3	6	-	2	-	1	15	1	-	9	5	3	2	1	-	-	-
6	Дунаєвецький	37	21	27	11	13	6	4	2	8	1	-	2	-	13	48	37	11	5	1	4	1	-	970	-
7	Ізяславський	20	9	19	9	15	9	5	3	5	-	-	1	-	15	2	-	1	-	-	5	-	-	-	-
8	Кам'янець-Подільський	23	10	22	9	15	12	6	3	7	-	2	-	-	15	89	78	-	-	-	9	1	-	7104	-
9	Красилівський	18	4	17	4	14	4	5	2	4	-	-	-	-	14	6	2	5	4	1	2	-	-	-	-
10	Летичівський	5	2	1	-	-	-	1	-	1	-	1	-	1	-	1	-	3	-	2	-	-	-	-	-
11	Новоушицький	17	8	15	8	13	8	5	3	4	-	-	-	-	13	11	2	6	6	-	2	1	-	2771	-
12	Полонський	16	2	16	2	15	4	4	1	4	-	-	-	-	15	3	-	5	5	2	-	2	1	14446	-
13	Славутський	23	14	21	14	-	-	16	14	16	-	-	-	1	6	15	12	3	1	1	19	1	-	9713	-
14	Старокостянтинівський	21	4	17	4	15	4	4	2	5	-	1	-	-	15	3	-	5	1	1	4	1	3	32485	1641
15	Старосинявський	4	1	1	-	-	-	1	-	1	-	2	2	-	-	7	4	3	1	1	1	1	-	4530	-
16	Теофіпольський	18	9	17	9	15	9	5	3	6	-	2	-	-	16	38	32	-	1	1	5	1	3	6204	-
17	Хмельницький	48	33	37	22	19	14	10	8	23	-	5	4	1	25	57	44	20	4	3	7	1	-	-	-
18	Чемеровецький	27	12	21	7	15	5	8	6	8	-	3	-	-	15	29	26	4	1	-	7	1	1	3797	-
19	Шепетівський	21	8	19	6	15	6	5	2	5	-	3	-	1	15	29	11	8	6	3	2	2	-	20347	-
20	Ярмолинецький	19	9	17	8	15	8	6	4	8	-	1	2	1	15	6	2	2	-	1	9	2	2	7944	102
21	м.Кам'янець-Подільськ.	22	-	21	-	15	-	5	-	5	-	1	-	-	15	5	-	2	-	1	6	6	-	22290	-
22	м.Негішин	25	-	16	-	15	-	4	-	4	-	-	-	2	15	4	-	2	1	-	6	1	-	1769	-
23	м. Хмельницький	50	-	50	-	21	-	13	-	15	-	-	-	1	25	21	-	10	5	-	19	1	10	36283	-
24	м.Славута	3	-	3	-	-	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1	-	996	-
25	м.Старокостянтинів	1	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
26	м. Шепетівка	3	-	2	-	-	-	2	-	3	-	-	-	-	1	-	-	3	1	3	-	-	-	-	-
Всього		534	184	455	142	289	97	135	64	161	1	30	14	11	308	415	273	120	55	32	128	28	20	206716	1743
ОУНБ		55	-	32	-	10	-	1	-	2	2	4	1	5	18	19	-	14	3	3	3	1	-	48500	-
ОБЮ		45	-	23	-	10	-	1	-	2	-	1	2	1	10	7	-	7	4	1	1	1	-	34806	-
ОБД		24	-	23	-	-	-	1	-	4	-	1	3	1	2	11	-	15	1	1	-	1	-	74884	-
Всього по обл. б-ках		124	-	78	-	20	-	3	-	8	2	6	6	7	30	37	-	36	8	5	4	3	-	158190	-
Всього по області		658	184	533	142	309	97	138	64	169	3	36	20	18	338	452	273	156	63	37	132	31	20	364906	1743

**Таблиця 2: Висновки по фокус-групі:
«Вивчення потреб і запитів користувачів»
Загальна тривалість: 1 година (максимум до 1,5 години)
Учасники 10 чоловік вчителі гуманітарних наук.**

№ п/п	Назва блоку	Висновки:
1.	Висновки по підготовці групи до дискусії.	Проведено знайомство з групою. Група активна, готова до спілкування. Всі учасники фокус-групи є вчителями загальноосвітніх шкіл міста Хмельницького. Група у складі 7 жінок і 3 чоловіків але дискомфорту у чоловічої половини такий склад не викликає, що видно із спілкування під час проведення знайомства та тренінгових вправ на налаштування на дискусію. Всі учасники різного віку (від 24 до 51 років), що дасть змогу під час дослідження вивчити їх вподобання респондентів для різних вікових груп. Група погодилась що їх відповіді будуть записуватись на диктофон, тому всі вимоги до проведення фокус-групи виконані.
2.	Захоплення респондентів у читанні, книги які вони на сьогоднішній час брали у нашій бібліотеці.	<p>Жанри читання яким надають перевагу респонденти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - історичні романи; - класичні твори; - російська класика; - любовні романи; - фантастика; - пригоди; - детективи. <p>Книги (жанрів, яких надають перевагу), як особисто респонденти брали у нашій бібліотеці:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Е.М. Ремарк «Три товариша»; - М. Булгаков «Собаче серце»; <p>Інші книги брали або з інших бібліотек або купували у книжкових магазинах.</p>
3.	<p>Використання послуг бібліотеки.</p> <p>Найбільш популярні книги з фондів бібліотеки, можливі причини незадоволення потреб читання респондентів бібліотекою.</p>	<p>Книги, які прочитали респонденти останнім часом.</p> <p>З якою метою.</p> <p><i>Художня література, чи галузева (науково-популярна, довідкова...).</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Загребельний «Роксолана»; - Знаменська «Вероніка»; - М. Матіос «Солодка Даруся»; - Е. Шмітт «Оскар і рожева пані»; - підручник «Таємниці 20 століття»; - Шарлота Бронте «Джейн Ейр»; - Методична література для проведення занять у школі. <p>Книги, які респонденти вважаєте для себе найбільш корисними, і чому:</p> <p>Заради особистого розвитку. Цікаво, як колись писали, історія. Читаю просто для інтересу. Для підготовки занять.</p> <p>Чи брали ці книги респонденти у нашій бібліотеці:</p> <ul style="list-style-type: none"> - так-2; - ні-8. <p>Потреба у придбанні книги до бібліотеки у разі її відсутності:</p> <p>Питання придбання книг є завжди актуальним, адже методика навчання змінюється кожної хвилини, тому респонденти щоб бібліотека постійно поповнювалась новою методичною літературою для вчителів.</p>
4.	Яких книг не вистачає у бібліотеці.	Назви книг (яких авторів), яких на погляд респондентів недостатньо у наших фондах, і які б вони хотіли прочитати: Сучасних авторів (бестселерів)

		<p>Вплив цих книги (їх читання) на ваше життя респондентів (їх розвиток) і життя громади:</p> <p>Розвиток Історія Розуміння прекрасного</p>
5.	<p>Переваги джерел інформації.</p>	<p>Яким джерелам інформації надають перевагу респонденти, традиційним (друкованим) чи електронним (комп'ютер, електронна читанка...):</p> <p>Традиційними-3 Електронними-2 І традиційними і електронними-5</p>
6.	<p>Завершення. Підведення підсумку дискусії.</p>	<p>Дискусія пройшла у спокійній атмосфері. Респонденти виявили бажання взяти участь у наступній фокус-групі.</p>

Таблиця 3: Нові інформаційні технології у публічних бібліотеках Хмельницької області.

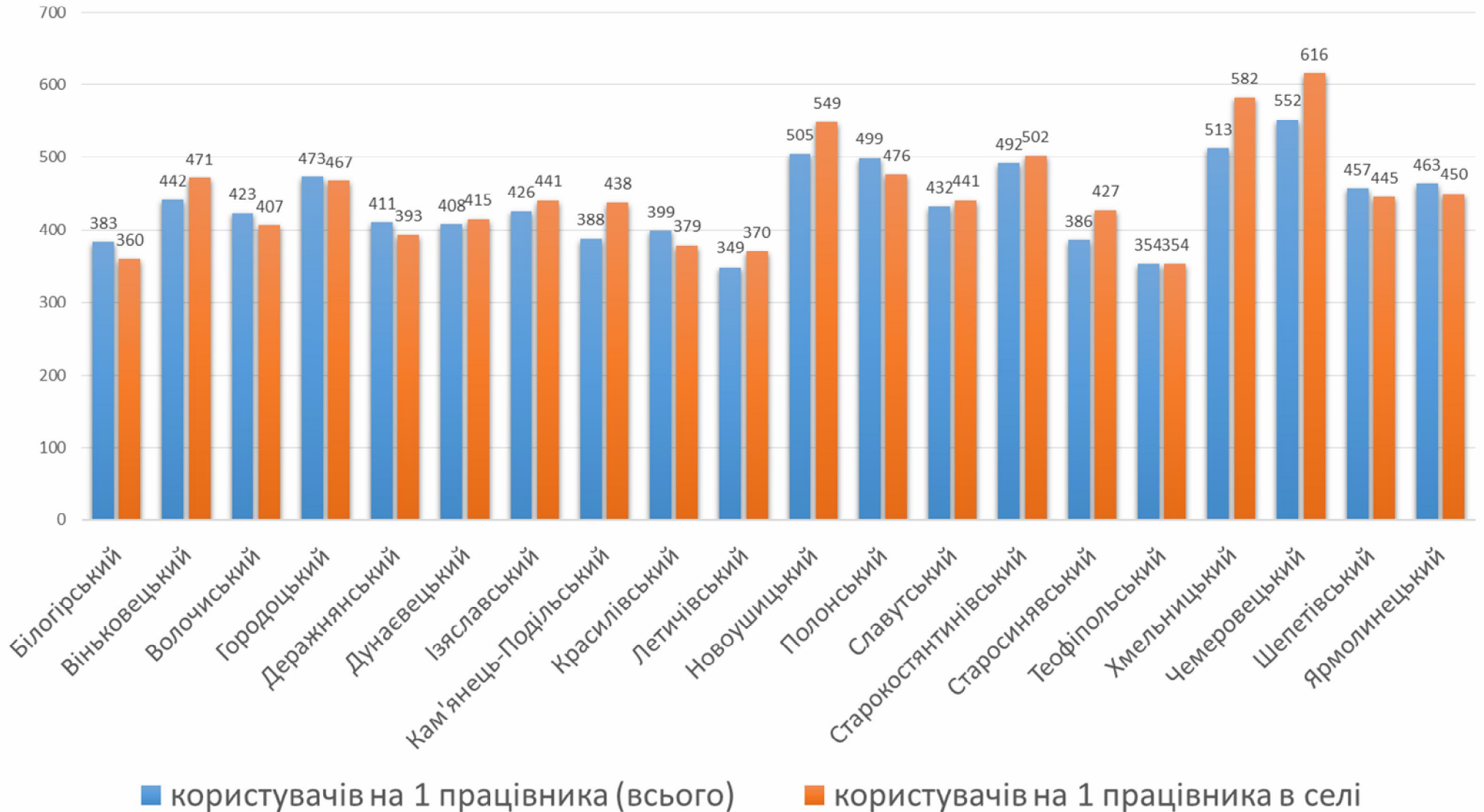
№ п/п	Район/місто	Публічні бібліотеки		Кількість бібліотек, що мають ПК		Кількість ПК в бібліотеках регіону		Кількість бібліотек, що мають ПК підключені до Інтернету		З них надають доступ до Інтернету користувачам		Кількість бібліотек, що мають власний веб-сайт		Кількість бібліотек, що мають Електронну пошту	
		Всього	У т.ч. у сільській місцевості	Всього	У т.ч. у сільській місцевості	Всього	З них у бібліотеках у сільській місцевості	Всього	З них у бібліотеках у сільській місцевості	Всього	З них у бібліотеках у сільській місцевості	Всього	З них у сільській місцевості	Всього	З них у сільській місцевості
1	Білогірський	40	36	2	0	7	0	2	0	2	0	1	0	2	0
2	Вінковецький	30	28	5	3	21	10	5	3	5	3	1	0	5	3
3	Волочиський	49	44	7	4	23	6	6	3	6	3	2	0	6	3
4	Городоцький	45	41	11	9	43	17	5	3	4	3	1	0	5	3
5	Деражнянський	39	34	7	4	21	7	6	4	6	4	2	0	6	4
6	Дунаєвецький	42	40	17	15	39	23	8	6	8	6	2	0	8	6
7	Ізяславський	37	35	6	4	20	10	5	3	4	3	2	0	5	3
8	Кам'янець-Подільський	85	82	7	5	23	12	6	4	6	4	2	1	6	4
9	Красилівський	48	43	7	4	25	6	4	2	4	2	1	0	4	2
10	Летичівський	33	29	4	2	7	2	1	0	0	0	0	0	1	0
11	Новоушицький	32	30	5	3	17	8	5	3	5	3	1	0	5	3
12	Полонський	27	19	4	1	16	2	4	1	4	1	2	0	4	1
13	Славутський	49	47	16	14	23	14	16	14	16	14	2	0	16	14
14	Старокостянтинівський	42	40	4	2	21	4	4	2	4	2	1	0	4	2
15	Старосинявський	22	20	3	1	4	1	2	1	2	1	1	0	2	1
16	Теофіпольський	41	36	5	3	18	9	5	3	5	3	1	0	5	3
17	Хмельницький	51	49	18	16	48	33	10	8	10	8	1	0	10	8
18	Чемеровецький	48	45	14	11	29	14	9	6	9	6	2	0	9	6
19	Шепетівський	39	36	8	6	22	9	6	3	6	3	3	0	6	3
20	Ярмолинецький	37	34	8	6	20	10	6	4	6	4	3	1	6	4
21	м.Кам'янець-Подільський	9	0	5	0	22	0	5	0	5	0	5	0	5	0
22	м.Нетішин	5	0	4	0	25	0	4	0	4	0	1	0	4	0
23	м.Хмельницький	15	0	14	0	50	0	13	0	13	0	1	0	13	0
24	м.Славута	2	0	2	0	3	0	2	0	2	0	1	0	2	0
25	м.Старокостянтинів	3	0	1	0	1	0	1	0	0	0	0	0	1	0
26	м.Шепетівка	3	0	3	0	3	0	2	0	2	0	0	0	2	0
Всього по ЦРБ та ЦМБ		873	768	187	113	551	197	142	73	138	73	39	2	142	73
	ХОУНБ	1		1		55		1		1		1		1	
	ОЮБ	1		1		45		1		1		1		1	
	ОДБ	1		1		24		1		1		1		1	
Всього по обласним б-кам		3		3		124		3		3		3		3	
Всього		876	768	190	113	675	197	145	73	141	73	42	2	145	73

Таблиця 4: Середні показники на одного бібліотечного працівника (станом на 01.01.2014 р.)

№ з/п	Назва районів, міст	Всього бібліотечних працівників	Користувачі					Відвідування				Книговидача			
			Всього по бібліотеках	в т.ч. по селу	Всього по бібліотекам	в середньому на 1 бібліотечного працівника	всього в селі	в т.ч. на 1 працівника в селі	Всього по бібліотекам	в середньому на 1 бібліотечного працівника	всього в селі	в т.ч. на 1 працівника в селі	Всього по бібліотекам	в середньому на 1 бібліотечного працівника	всього в селі
1	Білогірський	43	29	16,46	383	10,44	0,360	115,70	2,691	68,54	2,363	243,71	5,668	136,67	4,713
2	Вінковоцький	38	28	16,78	442	13,19	0,471	134,13	3,530	104,98	3,749	326,81	8,600	261,23	9,330
3	Волочиський	67	42	28,34	423	17,11	0,407	203,71	3,040	120,55	2,870	576,58	8,606	345,33	8,222
4	Городоцький	56	36	26,47	473	16,81	0,467	189,70	3,388	109,95	3,054	498,05	8,894	316,85	8,802
5	Деражнянський	47	31	19,34	411	12,19	0,393	143,98	3,063	96,35	3,108	378,35	8,050	229,11	7,391
6	Дунаєвецький	52	41	21,24	408	17,01	0,415	156,67	3,013	124,62	3,040	415,25	7,986	331,03	8,074
7	Ізяславський	48	34	20,45	426	15,00	0,441	139,64	2,909	97,20	2,859	392,98	8,187	284,88	8,379
8	Кам'янець-Подільський	81	63	31,39	388	27,58	0,438	272,44	3,363	240,87	3,823	603,31	7,448	528,51	8,389
9	Красилівський	62	39	24,73	399	14,80	0,379	149,19	2,406	87,58	2,246	462,84	7,465	277,79	7,123
10	Летичівський	45	29	15,69	349	10,74	0,370	127,68	2,837	86,45	2,981	281,74	6,261	193,69	6,679
11	Новоушицький	42	31	21,19	505	17,02	0,549	176,71	4,207	138,45	4,466	404,98	9,642	314,92	10,159
12	Полонський	40	19	19,97	499	9,05	0,476	142,29	3,557	69,83	3,675	370,83	9,271	178,87	9,414
13	Славутський	54	39	23,33	432	17,20	0,441	160,03	2,963	114,63	2,939	489,45	9,064	342,06	8,771
14	Старокостянтинівський	57	40	28,02	492	20,07	0,502	205,69	3,609	138,39	3,460	565,84	9,927	402,78	10,070
15	Старосинявський	30	19	11,58	386	8,12	0,427	83,97	2,799	54,96	2,893	216,78	7,226	147,73	7,775
16	Теофіпольський	49	34	17,35	354	12,05	0,354	137,65	2,809	91,58	2,694	313,79	6,404	214,89	6,320
17	Хмельницький	62	48	31,79	513	27,92	0,582	259,12	4,179	213,22	4,442	646,45	10,427	565,97	11,791
18	Черновецький	53	40	29,28	552	24,64	0,616	179,24	3,382	145,61	3,640	520,99	9,830	434,73	10,868
19	Шепетівський	56	37	25,58	457	16,47	0,445	192,03	3,429	117,85	3,185	491,26	8,772	295,72	7,993
20	Ярмолинецький	45	34	20,82	463	15,31	0,450	155,45	3,454	110,22	3,242	419,41	9,320	309,46	9,102
21	м. Кам'янець-Подільськ.	47		28,79	613			212,13	4,513			601,32	12,794		
22	м. Нетішин	18		11,94	663			116,08	6,449			226,45	12,580		
23	м. Хмельницький	56		31,55	563			201,06	3,590			605,15	10,806		
24	м. Славута	3		2,34	780			17,73	5,911			47,86	15,953		
25	м. Старокостянтинів	5		3,46	693			26,11	5,221			65,29	13,058		
26	м. Шепетівка	14		10,08	720			88,31	6,308			230,24	16,446		
В середньому:		1170	713	537,95	460	322,70	453	3898,138	3,332	2331,830	3,270	10395,709	8,885	6112,226	8,572

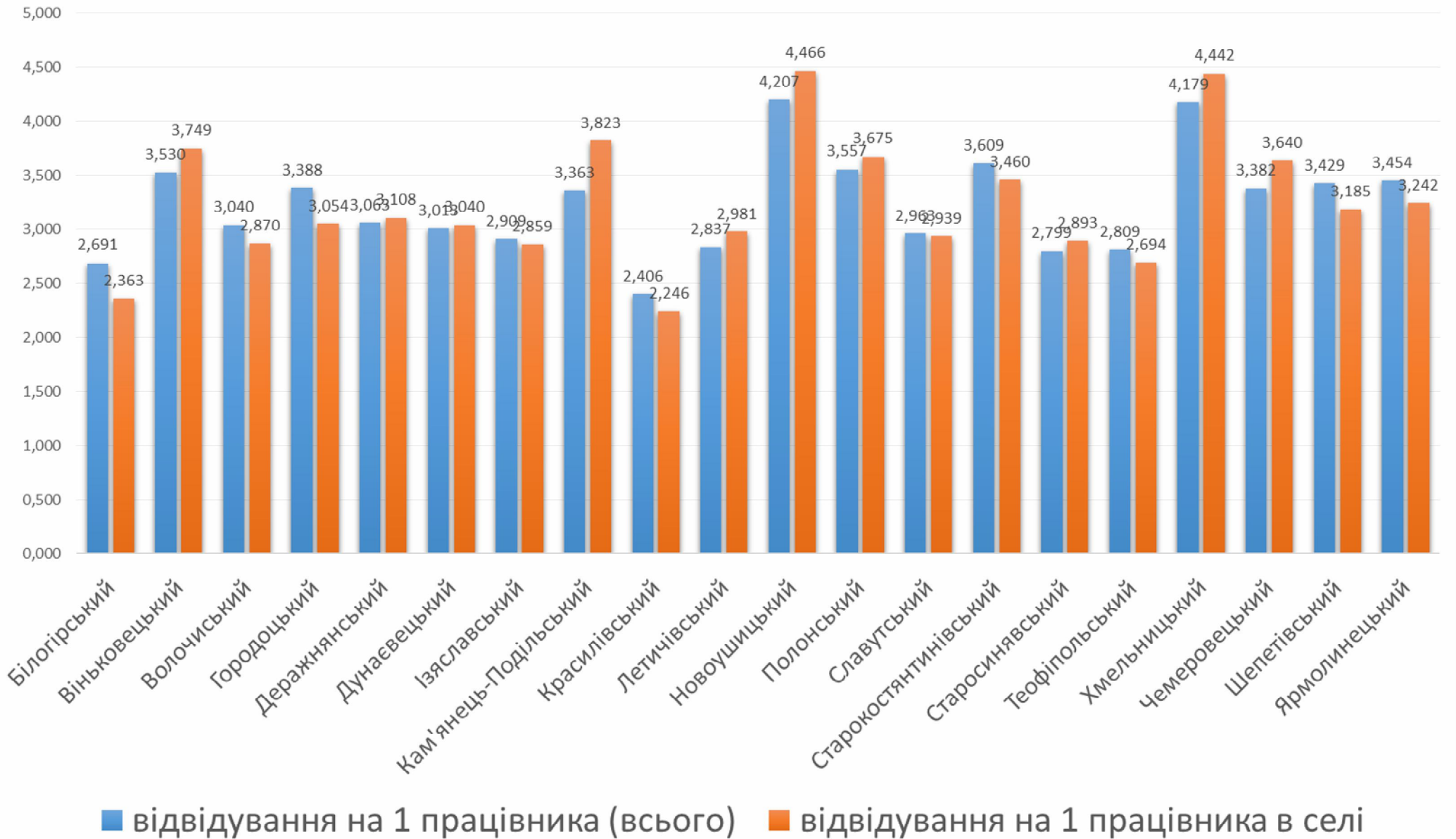
Користувачі

(в середньому на 1 працівника в селі - 453)

Відвідування

(в середньому на 1 працівника в селі - 3,270)

Книговидача

(в середньому на 1 працівника в селі - 8,572)

